

Aanvullend ecologisch onderzoek Smart Mobility Hub te Ouder-Amstel Noord-Holland

Onderzoek in het kader van soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming

3 februari 2021

Kenmerk R001-1280350NJR-V01-agv-NL

Verantwoording

Titel	Aanvullend ecologisch onderzoek Smart Mobility Hub Ouder-Amstel Noord-Holland
Opdrachtgever	IB Gemeente Amsterdam
Projectleider	Maurice Tijm MSc.
Auteurs	Martin van Oosterhout & Nils Rutjes
Tweede lezer	Saskia – Wijte van der Pols
Projectnummer	1280350
Aantal pagina's	17
Datum	3 februari 2021
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Doel	4
1.3	Relevante natuurwetgeving.....	4
2	Huidige situatie en beoogde ontwikkeling	6
2.1	Huidige situatie.....	6
2.2	Beoogde ontwikkeling	7
3	Methoden aanvullend ecologisch onderzoek	8
3.1	Inleiding	8
3.2	Vogels met een jaarrond beschermd nest.....	8
3.3	Kleine marterachtigen	8
3.4	Vleermuizen	10
4	Resultaten en effectbepalingen	13
4.1	Vogels met een jaarrond beschermd nest.....	13
4.2	Kleine marterachtigen	13
4.3	Vleermuizen	15
5	Conclusie en aanbevelingen	16
6	Bronnen	17

Bijlage 1 Onderzoek vleermuizen en kleine marterachtigen Zwartelaantje en De Passage
Amsterdam (Cobra, 2020)

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Amsterdam is voornemens een 'Smart Mobility Hub' (hierna: SMH) te realiseren op de huidige locatie van sportclubs FC Amsterdam en L.T.C. Strandvliet. Het plangebied ligt in de gemeente Ouder-Amstel en is onderdeel van het gebied De Nieuwe Kern. De SMH is een centrum voor smart-mobility-vriendelijk vervoer en transport. Er is een bestemmingsplanwijziging nodig omdat het planvoornemen niet past binnen het vigerende bestemmingsplan Strandvliet (1970). De beoogde ontwikkeling van de SMH is toegestaan als de uitvoerbaarheid hiervan wordt onderbouwd in een nieuw bestemmingsplan.

Een ruimtelijke ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten op beschermde natuurwaarden. Het is van belang om te toetsen of het plan uitvoerbaar is in het kader van de Wet natuurbescherming. Ter voorbereiding op de bestemmingplanwijziging is in 2018 een quickscan natuur uitgevoerd om het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in beeld te brengen en te beoordelen of de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten. De quickscan (Amsterdam, 14 mei 2020) wijst uit dat mogelijke negatieve effecten op beschermde soorten zijn beperkt tot vogels met een jaarrond beschermd nest, kleine marterachtigen en vleermuizen.

1.2 Doel

Om te beoordelen of het planvoornemen leidt tot negatieve effecten op beschermde soorten is door TAUW en Cobra aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd in respectievelijk 2019 en 2020. Het betreft nadere inspecties naar potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten alsook soortgericht onderzoek naar de functies van het plangebied voor vleermuizen en kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel). Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd om vast te stellen dan wel uit te sluiten dat beschermde soorten in de omgeving voorkomen en om te bepalen of het plangebied essentiële leefgebiedsfuncties vervult. Deze rapportage doet verslag van het aanvullend onderzoek en bevat een effectbeoordeling ter kennisgeving voor de politieke besluitvorming rond het bestemmingsplan.

1.3 Relevante natuurwetgeving

De Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) is sinds 1 januari 2017 het wettelijke stelsel voor natuurbescherming in Nederland. Het beschermingsregime soortenbescherming gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb voor bescherming van soorten altijd gelden. Vanuit het voorzorgbeginsel moet overtreding van verbodsbepalingen met zekerheid zijn uitgesloten. Uitsluitel is alleen mogelijk op basis van voldoende actuele gegevens. Als aanvullend ecologisch onderzoek uitwijst dat negatieve effecten niet te voorkomen zijn, en dat het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen noodzakelijk is, moet een Wnb ontheffing worden aangevraagd. Ontheffing wordt uitsluitend verleend als sprake is van een wettelijk belang en als geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soorten in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland is het bevoegd gezag. Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord is op basis van mandatering bevoegd om een ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verboden als genoemd in de Wnb. Onderstaande paragrafen geven een overzicht van de voor dit project relevante verbodsbepalingen als gesteld in de Wnb.

1.3.1 Vleermuizen

In Nederland zijn alle vleermuizen wettelijk beschermd als bedoeld in Wnb artikel 3.5, op basis van het feit dat vleermuizen zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De Wnb bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op vleermuizen, onder andere:

- Lid 1: het is verboden om vleermuizen in het natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of vangen
- Lid 2: het is verboden om vleermuizen opzettelijk te verstoren
- Lid 4: het is verboden om de voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen te beschadigen of vernielen

1.3.2 Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn, wezel)

Kleine marterachtigen zijn nationaal beschermd als bedoeld in Wnb artikel 3.10. Met het in werking treden van de Wnb zijn kleine marterachtigen in veel provincies op de vrijstellingslijst gezet, waardoor alleen de algemene zorgplicht (Wnb artikel 1.11) van toepassing is. In Noord-Holland zijn kleine marterachtigen niet vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen. De Wnb bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op kleine marterachtigen, onder andere:

- Lid 1a: het is verboden om dieren in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen
- Lid 1b: het is verboden de vaste rust- of voortplantingsplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen

1.3.3 Broedvogels

In Nederland zijn alle van nature in het wild voorkomende vogels beschermd als bedoeld in Wnb artikel 3.1, op basis van het feit dat deze zijn opgenomen in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. De Wnb bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op Vogels, onder andere:

- Lid 1: het is verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen
- Lid 2: het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- Lid 4: het is verboden vogels opzettelijk te storen

Vogels met een jaarrond beschermd nest

Landelijk zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd. Wanneer een nest jaarrond beschermd is, betekent dit dat het nest niet alleen tijdens het broedseizoen, maar het gehele jaar beschermd is, ook in de periode dat het nest niet gebruikt wordt door vogels. Jaarrond beschermde nesten mogen dan ook niet zomaar verwijderd worden, ook niet als de jongen uitgevlogen zijn. Daarnaast moet er met werkzaamheden rondom de nestplaats met de nestplaats rekening gehouden worden en mag het nest niet worden verstoord.

2 Huidige situatie en beoogde ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het plangebied is onderdeel van het gebied De Nieuwe Kern in de gemeente Ouder-Amstel, gelegen tegen Amsterdam Zuidoost aan. Het plangebied is momenteel in gebruik als sportpark. De omgeving van het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit voetbalvelden, tennisvelden en een tennishal. Daarnaast staan er clubhuizen, kantines en diverse gebouwen voor het beheer van het terrein en de openbare ruimte. Rondom de sportvelden, toegangswegen en watergangen staan bomenrijen met elzen, lindes en eiken. Nabij de voetbalvelden is sprake van een bosschage en ten noordoosten van de parkeerplaats van de L.T.C Strandvliet is een ruige zoom aanwezig. Figuur 2.2 geeft een impressie van de omgeving.

De omgeving direct ten westen, zuiden en oosten van het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit wegverharding, spoorbanen en bebouwing, onder andere de Johan Cruijff Arena ten zuidoosten van het plangebied. Ten noorden van het plangebied ligt de Golfclub Amsterdam Old Course. Dit terrein heeft een groen karakter en dan met name de randzones met ruigtes, bosschages en zoomvegetaties. Het terrein van Golfclub Amsterdam Old Course is geen onderdeel van het plangebied. Tijdens eerdere planfasen en het uitvoeren van onderzoek was hiervan wel sprake.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied, gebaseerd op basis van het ontwerp van 29 januari 2021

Figuur 2.2 Impressie van de omgeving in en rondom het plangebied

2.2 Beoogde ontwikkeling

De gemeente is voornemens tot herinrichting en realisatie van nieuwbouw in het plangebied. Nieuwe voorzieningen die middels het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt zijn een sporthal, sportdak met daarop sportvelden, een nieuwe clubaccommodatie en een parkeergarage. Daarnaast wordt het in het zuidelijke deel mogelijk gemaakt om een kantoren te realiseren. In de plint van het gebouw worden maatschappelijke voorzieningen mogelijk gemaakt, met detailhandel, dienstverlening en horeca. Het totale bruto vloeroppervlak van de SMH is 164.000 m².

Tabel 2.1 Overzicht functies en indicatieve metrages

Functie	Aantal m ² bruto vloeroppervlak (bvo)
Sportvelden	35.000
Sporthallen	9.000
Sport/club accommodaties	1.500
Parkeren (mobiliteitsvoorziening)	84.000
Maatschappelijke voorzieningen, momenteel beoogd: • Winteropvang/zomerhostel • (Sport-)medisch centrum • Indoor sport (dojo) • Politiepost • Dagbesteding • Overige maatschappelijk	3.500
Kantoren	30.000
Detailhandel, dienstverlening en horeca	1.000
Totaal BVO	164.000

3 Methoden aanvullend ecologisch onderzoek

3.1 Inleiding

In 2019 heeft TAUW soortgericht onderzoek uitgevoerd naar de functies van het plangebied en de omgeving voor vogels met een jaarrond beschermd nest, kleine marterachtigen en vleermuizen. Ter aanvulling heeft Cobra in 2020 een deel van het plangebied en de omgeving van het terrein van Golfclub Amsterdam Old Course nader onderzocht op functies voor vleermuizen en kleine marterachtigen (zie bijlage 1). Als onderzoeksgebied voor soortgericht onderzoek is door beide bureaus een grotere reikwijdte gehanteerd dan de huidige scope van het plangebied behelst. De reden hiervoor is dat het ontwerp tijdens de planvorming is gewijzigd. Het huidige plangebied heeft een kleinere omvang dan voorzien in de ontwerpen die beschikbaar waren op de momenten waarop onderzoek plaatsvond.

3.2 Vogels met een jaarrond beschermd nest

3.2.1 Doel en methoden onderzoek

Op 14 augustus 2018 heeft Roel de Greeff (ter zake kundig ecooloog bij TAUW) een quickscan natuur uitgevoerd in het plangebied. Tijdens de quickscan is de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten grotendeels uitgesloten. Omdat de bomen ten tijde van de quickscan in blad stonden was het voor een aantal locaties niet mogelijk om alle bomen volledig te inspecteren op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Derhalve is op 28 maart 2019 een extra bezoek aan het plangebied gebracht voor het uitvoeren van een nestencheck. Tijdens dit bezoek heeft de ecooloog alle bomen in het plangebied en de invloedssfeer van het plangebied nader geïnspecteerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Daarbij is gebruik gemaakt van een verrekijker. Omdat de bomen op 28 maart niet in blad stonden was het mogelijk om elke boom individueel te inspecteren op de aanwezigheid van nesten die jaarrond in gebruik kunnen zijn.

3.3 Kleine marterachtigen

3.3.1 Doel van het onderzoek

De quickscan natuur wijst uit dat een deel van het plangebied e.o. geschikt is als leefgebied voor kleine marterachtigen en dat vaste rust- en verblijfplaatsen niet zijn uitgesloten. Vooral de groenstroken ten noorden van de passage zijn aangewezen als geschikt leefgebied, in verband met de aanwezigheid van structuurrijke vegetaties (ruigtes en bosschages). Deze groenstroken zijn inmiddels geen onderdeel meer van het plangebied, maar grenzen daar wel aan. Het nader onderzoek is erop gericht om het voorkomen van bunzing, hermelijn en wezel vast te stellen en de functies van het plangebied voor deze kleine marterachtigen in beeld te brengen.

3.3.2 Veldwerkmethode TAUW 2019

In de periode juni-juli 2019 heeft TAUW cameravalonderzoek uitgevoerd om het voorkomen van kleine marterachtigen in het plangebied in beeld brengen en te beoordelen of sprake is van essentiële leefgebied functies. Voor de onderzoeksopzet is de handreiking bunzing, hermelijn en wezel van de provincie Noord-Holland als leidraad gehanteerd.

Binnen het ontwerp dat voorhanden was op het moment van onderzoek in 2019 was het oppervlak aan potentieel geschikt leefgebied max. 0,75 ha. Derhalve is een inzet van vier wildcamera's gehanteerd. Grote delen van het plangebied zijn immers ongeschikt als leefgebied. De sportvelden en gebouwen beschikken niet over landschapselementen die kleine marterachtigen nodig hebben om te kunnen schuilen, voortplanten of foerageren.

Op 7 juni 2019 zijn in het plangebied zoals destijds beoogd twee cameravallen en twee struikrovers geplaatst. Deze zijn geplaatst op de meest kansrijke locaties met variatie aan landschapselementen. Hierbij is gelet op lijnvormige structuren en wissels in en langs groenstructuren. Als lokstof zijn geperforeerde sardineblikjes voor de camera's geplaatst en is pindakaas op stokken voor de camera's gesmeerd. De locaties van de wildcamera's zijn weergegeven in figuur 3.1. Op 26 juni 2019 zijn de camera's gecontroleerd en voorzien van nieuwe batterijen. Op 3 juli 2019 zijn de camera's uit het veld verwijderd en de foto's geanalyseerd (zie tabel 3.1). Van iedere beschermde soort die tijdens de analyse voorbij komt is de locatie en het tijdstip van de waarneming genoteerd.

Tijdens de controle op 26 juni 2019 bleek één struikrover kapot te zijn gegaan, waardoor deze geen opnames meer maakte vanaf 15 juni 2019. De tweede onderzoeksronde tot en met 3 juli is daarom met drie camera's uitgevoerd. Dit betreft bij nader inzien voldoende inspanning, omdat het oppervlakte geschikt leefgebied binnen het huidige plangebied <0,5 ha hectare beslaat. Een aanzienlijk deel van het plangebied dat potentieel geschikt is als leefgebied voor kleine marterachtigen is namelijk uit het ontwerp komen te vervallen. Het aandeel potentieel geschikt leefgebied binnen de huidige grenzen van het plangebied is substantieel afgenomen door een scopewijziging in het ontwerp. Het is derhalve voldoende te rechtvaardigen dat het aantal wildcamera's in en rondom het plangebied voldoet aan de voorschriften om aanwezigheid van kleine marterachtigen en gebiedsfuncties voor dieren aantoonbaar te maken dan wel uit te sluiten.

Tabel 3.1. Datum, type en locatie van geplaatste camera's voor het onderzoek naar kleine marterachtigen

Camera	Type	Datum plaatsing	Datum verwijdering
CAM 1	Cameraval	07-06-2019	03-07-2019
CAM 2	Struikrover	07-06-2019	15-06-2019
CAM 3	Cameraval	07-06-2019	03-07-2019
CAM 4	Struikrover	07-06-2019	03-07-2019

3.3.3 Nader onderzoek Cobra 2020

In 2020 heeft Cobra in opdracht van de gemeente Amsterdam nader onderzoek naar kleine marterachtigen uitgevoerd op een deel van het terrein van de Golfclub Amsterdam Golf Course, nabij het Zwartelaantje. Dit onderzoek is opgezet in het voorjaar van 2020 omdat het ontwerp van destijds een fysiek ruimtebeslag liet zien van deze omgeving. Inmiddels valt het door Cobra onderzochte gebied buiten de begrenzing van het huidige ontwerp en plangebied. Voor de gehanteerde onderzoeksmethode uit 2020 wordt verwezen naar het Cobra rapport in bijlage 1.

Figuur 3.1. Locaties van de geplaatste wildcamera's voor het onderzoek naar kleine marterachtigen in 2019

3.4 Vleermuizen

3.4.1 Doel van het onderzoek

Op 14 augustus 2018 heeft Roel de Greeff (ter zake kundig ecooloog bij TAUW) een quickscan natuur uitgevoerd in het plangebied. Tijdens de quickscan konden de gebouwen in het plangebied niet goed onderzocht worden op hun geschiktheid als verblijf voor vleermuizen. Daarom is op 28 maart 2019 een nadere inspectie uitgevoerd om te bepalen of de gebouwen geschikt zijn voor gebouwbewonende vleermuizen. Uit deze inspectie is gebleken dat de gebouwen niet over geschikte ruimten beschikken die als verblijfplaats kunnen functioneren. Het noordelijke gebouw is in 2018 gebouwd waarbij geen maatregelen voor vleermuizen zijn genomen. Het zuidelijke gebouw is van beton en bedekt met golfplaten die geen houvast voor vleermuizen bieden.

De bomen in en rond het plangebied beschikken over geschikte holten die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. Op basis van algemene verspreiding en biotoopvoorkeur is de aanwezigheid van boombewonende vleermuissoorten in het plangebied niet uitgesloten tijdens de quickscan natuur. Het gaat hierbij onder andere om gewone grootvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

Naast verblijfplaatsen, kunnen in het plangebied essentiële leefgebieden van vleermuizen aanwezig zijn. Het gaat hierbij om potentiële foerageergebieden bij watergangen, bosschages, grasvelden en/of bomenrijen. Ook kunnen de verschillende bomenrijen en watergangen als essentiële vliegroute functioneren. Het nader onderzoek is er daarom op gericht om verblijfplaatsen en essentiële leefgebieden van vleermuizen in of direct rond het plangebied in beeld te brengen.

3.4.2 Veldwerkmethode TAUW 2019

In de periode juni-september heeft TAUW vleermuisonderzoek uitgevoerd conform de destijds meest recente versie van het vleermuisprotocol als opgesteld door het Vleermuisvakberraad van het Netwerk Groene Bureaus *et al.* (2017). Het veldwerk is uitgevoerd door meerdere ervaren ecologen in verband met veiligheid, kwaliteit en overzichtelijkheid.

Afhankelijk van de periode van het jaar is een inzet van twee, drie of vier ter zake kundige ecologen aangehouden (zie tabel 3.2). Wanneer tijdens een veldbezoek minder dan vier personen aanwezig waren, werden de looproutes verdeelt onder de onderzoekers en waar nodig in tweeën gesplitst. Het overgrote deel van het plangebied is goed te overzien en de bomen zijn veelal in open rijen geplant. Daarnaast bevatten lang niet alle bomen geschikte holten of spleten die als verblijfplaats van vleermuizen kunnen dienen. Met de aangegeven bezetting en gehanteerde looproutes (figuur 3.2) kan redelijkerwijs worden aangenomen dat het plangebied voldoende onderzocht is om verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden in beeld te brengen.

Tabel 3.2 Data en weersomstandigheden van de uitgevoerde veldonderzoeken

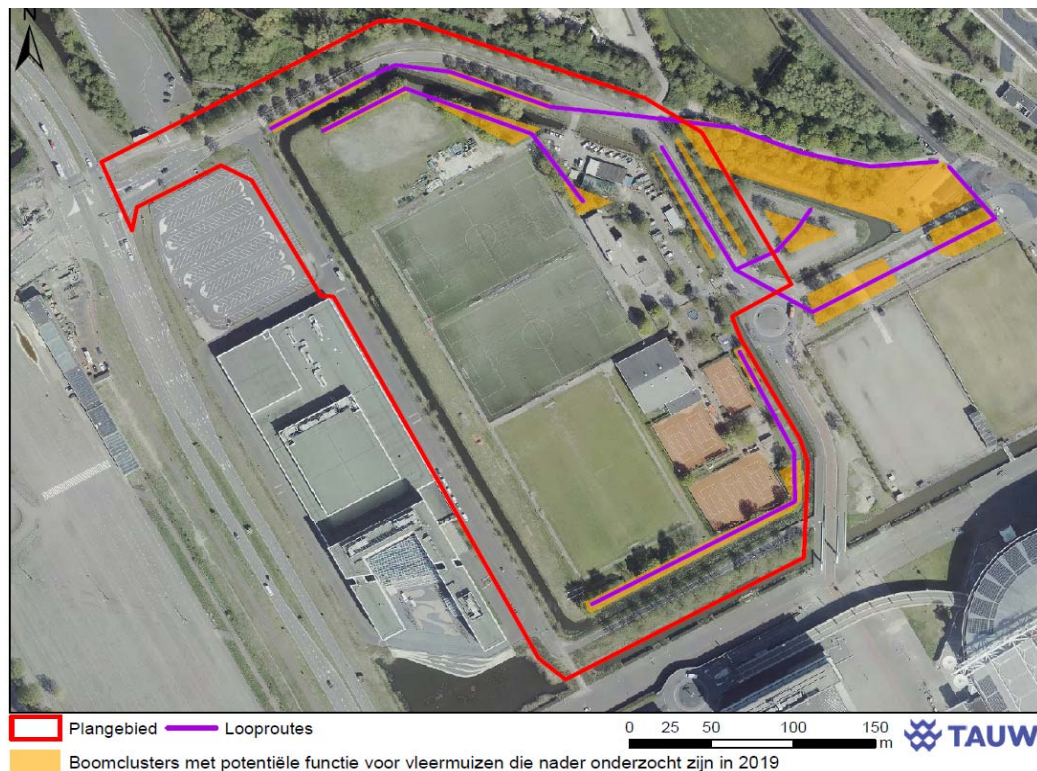
Datum	Tijdstip	Temp. (°C)	Windkracht (Bft.)	Bewolking	Neerslag	Aantal personen
04-06-2019	02:15 – 05:30	11	1	Half bewolkt	-	4
26-06-2019	22:00 – 00:30	20	4	Bewolkt	-	4
28-08-2019	22:00 – 00:00	21	2	Half bewolkt	-	2
24-09-2019	22:00 – 00:00	15	3	Half bewolkt	-	3

De najaarbezoeken tijdens de paarperiode zijn met minder personen uitgevoerd dan de bezoeken in de zomer- en kraamperiode. Dit omdat paargedrag van vleermuizen verspreid over de avond plaatsvindt. Door met twee of drie mensen door het hele gebied te lopen, kan gedurende het onderzoek een goed beeld gevormd worden van paarterritoria over het hele gebied. Hierdoor kan aannemelijk gemaakt worden dat het plangebied met voldoende inspanning is onderzocht.

De ecologen hebben het plangebied vier maal onderzocht (zie tabel 3.2). Zij hebben al lopend het gebruik van het plangebied door vleermuizen in beeld gebracht met behulp van een batdetector (type: Petterson D240X). De gehanteerde looproutes zijn indicatief weergegeven in figuur 3.2. Tevens is een deel van de omgeving buiten het huidige plangebied doorzocht. Deze gebieden vielen binnen de plangrenzen als destijds beoogd, maar zijn inmiddels vervallen uit het ontwerp.

Een batdetector is een apparaat dat ultrasone geluiden, die een vleermuis maakt, omzet in voor de mens hoorbare tikkende geluiden. Aan de hand van het ritme van het geluid en de frequentie waarop de vleermuis het beste wordt gehoord, de zogenaamde piekfrequentie, kan in veel gevallen worden bepaald om welke vleermuissoort het gaat. Soms kan in het veld het onderscheid tussen verschillende soorten niet gemaakt worden. In deze gevallen zijn geluiden in het veld opgenomen met behulp van een opnameapparaat. Voor het determineren van soorten is vervolgens gebruik gemaakt van het programma Batsounds. Hierin worden de geluidsopnamen geanalyseerd om te bepalen om welke soort het gaat.

Omdat vleermuizen vooral bij (redelijk) gunstige weersomstandigheden (geen of weinig neerslag en weinig wind) actief zijn, is alleen in dergelijke omstandigheden veldwerk uitgevoerd. In tabel 3.2 zijn de data en weersomstandigheden van elk veldbezoek weergegeven.

Figuur 3.2 Overzicht de onderzoeksmethode naar functies voor vleermuizen door TAUW in 2019

3.4.3 Nader onderzoek Cobra 2020

In 2020 heeft Cobra in opdracht van de gemeente Amsterdam nader onderzoek vleermuizen uitgevoerd op een deel van het terrein van de Golfclub Amsterdam Golf Course, nabij het Zwartelaantje. Dit onderzoek is opgezet in het voorjaar van 2020 omdat het ontwerp van destijds een fysiek ruimtebeslag liet zien van deze omgeving. Inmiddels valt het door Cobra onderzochte gebied buiten het ontwerp en de begrenzing van het huidige plangebied. Voor de gehanteerde onderzoeksmethode wordt verwezen naar het Cobra rapport in bijlage 1.

4 Resultaten en effectbepalingen

4.1 Vogels met een jaarrond beschermd nest

Rond het plangebied zijn in de bomen verschillende nesten van ekster, kauw, wilde eend, merel en kleine zangvogels vastgesteld. De nesten bevinden zich voornamelijk in de bosschage ten noordoosten van de sportvelden. Tijdens de inspectie zijn geen nesten aangetroffen die potentieel geschikt zijn als nest van beschermde roofvogels of uilen. Wel is eenmalig, tijdens het vleermuisonderzoek op 24 september 2019 een ransuil in het plangebied waargenomen. Dit individu had echter geen binding met het plangebied, en een vaste verblijfplaats en/of essentiële functie wordt daarom uitgesloten.

Tijdens de controle op 28 maart 2019 zijn twee zwarte roodstaarten in het plangebied aangetroffen die daar waarschijnlijk broeden. Zwarte roodstaart is een categorie 5 soort, wat inhoudt dat de nesten niet jaarrond beschermd zijn, tenzij er zwaarwegende feiten zijn of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. De zwarte roodstaart staat niet op de Rode Lijst. Tevens is de landelijke staat van instandhouding van de soort beoordeeld als gunstig. Verspreid door de stad Amsterdam gedijt de soort goed (NDFF, 2019).

Binnen en direct rond het plangebied zijn tijdens de veldbezoeken voor de vleermuizen- en zoogdierenonderzoeken, geen aanwijzingen vernomen van veelvuldig gebruik van het plangebied door zwarte roodstaarten. Er zijn daarom geen zwaarwegende feiten om de nestlocaties jaarrond te beschermen.

Het is daarmee uit te sluiten dat het planvoornemen leidt tot negatieve effecten op vogels waarvan het nest een jaarrond beschermde status heeft.

4.2 Kleine marterachtigen

4.2.1 Waarnemingen en resultaten TAUW 2019

De vier geplaatste camera's hebben een gezamenlijke, totale periode van 101 dagen geïnterviewd. In die tijd zijn 55.711 foto's genomen. Er zijn geen waarnemingen gedaan van kleine marterachtigen of andere beschermde, niet vrijgestelde zoogdieren. Op de foto's zijn wel meerdere soorten muizen aangetroffen, die geen beschermde status hebben. Daarnaast zijn individuen van vrijgestelde soorten egel, vos en konijn te aangetroffen (zie figuur 4.1).

4.2.2 Waarnemingen en resultaten Cobra 2019 (buiten huidige plangebied)

Tijdens het nader onderzoek naar kleine marterachtigen op het terrein van de Golfclub Amsterdam Old Course bij het Zwartelaantje is éénmalig een bunzing en éénmalig een wezel waargenomen. Inmiddels valt het door Cobra onderzochte gebied buiten de begrenzing van het huidige ontwerp en plangebied. Er zijn door Cobra geen waarnemingen gedaan van andere beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt. Voor een nadere beschrijving van de resultaten wordt verwezen naar het nader onderzoeksrapport van Cobra in bijlage 1.

Figuur 4.1. Voorbeelden van foto's genomen door de cameravallen in het plangebied van de Smart Mobility Hub tijdens nader onderzoek in 2019 (TAUW). Vanaf linksboven met de klok mee: grote bonte specht, vos, eegel, konijn

4.2.3 Effectbeoordeling resultaten TAUW 2019

Er zijn met het cameravalonderzoek in 2019 geen waarnemingen gedaan van kleine marterachtigen of andere beschermde, niet vrijgestelde zoogdiersoorten. Tijdens de veldbezoeken zijn ook geen sporen aangetroffen die duiden op gebruik van het plangebied door deze soorten. Op basis van de veldwaarnemingen volgt dat de bosschages en ruigtes in het plangebied geen vaste rust- of voortplantingsplaatsen van kleine marterachtigen herbergen en dat er in het plangebied sprake is van een essentieel leefgebied van bunzing, hermelijn of wezel. Het is daarmee uit te sluiten dat het planvoornemen leidt tot negatieve effecten op kleine marterachtigen.

4.2.4 Effectbeoordeling resultaten Cobra 2020

Ter hoogte van het Zwartelaantje is in 2020 éénmalig een bunzing waargenomen en éénmalig een wezel. Op basis van die gegevens is gesteld dat de groenstrook ten noorden van het plangebied, kort gezegd: ten noorden van de Passage, functioneel in gebruik is als leefgebied voor deze soorten. Deze groenstrook valt echter buiten de grenzen van het huidige plangebied. Het ontwerp is zodanig aangepast er geen sprake meer is van fysiek ruimtebeslag op groenstructuren ten noorden van de Passage. Aangezien de locatie met waarnemingen van bunzing en wezel buiten het huidige plangebied ligt en er tussen het plangebied en die locatie een wegverharding loopt is ook hier geen sprake van negatieve effecten op kleine marterachtigen.

4.3 Vleermuizen

4.3.1 Waarnemingen en resultaten TAUW 2019

Tijdens de veldbezoeken zijn relatief weinig vleermuizen binnen het plangebied aangetroffen. Het betrof enkele individuen van de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en eenmaal één individu van rosse vleermuis. Het foerageergedrag van de vleermuizen vond voornamelijk plaats bij de bosschages aan de zuidwestrand en het noorden van de sportvelden. Er zijn geen uitvliegende of invliegende individuen bij mogelijke verblijfplaatsen in bomen waargenomen. Tijdens de onderzoeken tijdens de paarperiode zijn enkele paarroepjes gehoord bij vliegende individuen. Deze dieren hebben geen binding met het plangebied in termen van een verblijfsfunctie. Deze dieren hebben waarschijnlijk een verblijf in bomen of gebouwen buiten het plangebied.

Op basis van de veldwaarnemingen kan geconcludeerd worden dat er geen verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. Het aantal foeragerende vleermuizen binnen het plangebied is ook beperkt, waardoor er geen sprake is van essentieel foerageergebied. Ook zijn geen consequente vliegbewegingen van grote aantallen vleermuizen waargenomen langs bomenrijen of watergangen in en rond het plangebied. Er is dus ook geen sprake van essentiële vliegroutes van vleermuizen.

4.3.2 Waarnemingen en resultaten Cobra 2019

Tijdens het nader onderzoek naar vleermuizen op het terrein van de Golfclub Amsterdam Old Course bij het Zwartelaantje en groenstructuren langs De Passage zijn geen essentiële vliegroutes of foerageergebieden vastgesteld. Wel is één paarverblijf vastgesteld in het clubhuis van de Golfclub Amsterdam Old Course. Inmiddels valt het door Cobra onderzochte clubhuis buiten de begrenzing van het huidige ontwerp en plangebied. Voor een nadere beschrijving van de resultaten wordt verwezen naar het nader onderzoeksrapport van Cobra in bijlage 1.

4.3.3 Effectbeoordeling resultaten TAUW 2019

Er zijn tijdens het vleermuisonderzoek geen beschermde verblijfplaatsen of essentiële vliegroutes en foerageergebieden aangetroffen binnen de huidige plangrenzen of in de omgeving van het plangebied. Het is daarmee uit te sluiten dat het planvoornemen leidt tot negatieve effecten op vleermuizen.

4.3.4 Effectbeoordeling resultaten Cobra 2020

Er is tijdens het vleermuisonderzoek één paarverblijf ruige dwergvleermuis vastgesteld buiten de huidige grenzen van het plangebied. Dit verblijf wordt niet aangetast of beschadigd. Het is daarmee uit te sluiten dat het planvoornemen leidt tot negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen. Tijdens het onderzoek zijn geen essentiële foerageergebieden of vliegroutes vastgesteld, ook niet bij groenstrook ten noorden van De Passage dat grenst aan het huidige plangebied. Het is daarmee uit te sluiten dat het planvoornemen leidt tot negatieve effecten op essentiële vliegroutes of foerageergebieden voor vleermuizen.

5 Conclusie en aanbevelingen

Gemeente Amsterdam is voornemens een 'Smart Mobility Hub' (hierna: SMH) te realiseren op de huidige locatie van sportclubs FC Amsterdam en L.T.C. Strandvliet. Het planvoornemen past niet binnen het vigerende bestemmingsplan Strandvliet (1970). De beoogde ontwikkeling van de SMH is toegestaan als de uitvoerbaarheid hiervan wordt onderbouwd in een nieuw bestemmingsplan.

In opdracht van het Ingenieursbureau Gemeente Amsterdam is door TAUW en Cobra aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van het plangebied door vogels met jaarrond beschermde nesten, kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) en vleermuizen. Het betreft een aanvulling op de quickscan natuur (Amsterdam, 14 mei 2020).

5.1.1 De conclusies van het onderzoek in 2019 zijn als volgt:

Uit de veldwaarnemingen blijkt dat er geen jaarrond beschermde vogelnesten in het plangebied aanwezig zijn, en het plangebied vervult geen functie als essentieel leefgebied voor vogels waarvan het nest een jaarrond beschermde status heeft. Ook zijn er binnen de huidige plangrenzen geen kleine marterachtigen waargenomen of een functioneel leefgebied vastgesteld. Tijdens het vleermuisonderzoek zijn ook geen essentiële gebruiksfuncties van het leefgebied van vleermuizen aangetroffen. Het is daarmee uit te sluiten dat het planvoornemen leidt tot negatieve effecten op vogels met een jaarrond beschermd nest, kleine marterachtigen of vleermuizen.

Algemene broedvogels

Het plangebied is voor algemene broedvogels geschikt als potentiële broedlocatie. Dit is met name het geval tijdens het reguliere broedseizoen, hoewel vogels het hele jaar tot broeden kunnen komen. Tijdens de uitvoering dient onverminderd rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van broedvogels waarvan het nest tijdens het broedseizoen beschermd is. Advies is om voorafgaand aan uitvoering van de werkzaamheden een broedvogelcontrole te laten uitvoeren door een ter zake kundig ecooloog.

Vrijgestelde grondebonden zoogdieren

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor algemene grondebonden zoogdieren waarvoor vrijstelling kan worden aangevraagd. Er geldt een meldplicht om in aanmerking te komen voor vrijstelling. Bij de uitvoering van het werk dient onverminderd de Zorgplicht (Wnb artikel 1.11) in acht te worden genomen. De zorg houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren:

1. Dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
2. Indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
3. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt

5.1.2 De conclusies van het onderzoek in 2020 zijn als volgt:

In 2020 is door Cobra aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd naar kleine marterachtigen en vleermuizen op het terrein tussen De Passage en Golfclub Amsterdam Old Course (zie bijlage 1). In de groenstrook is één bunzing en één wezel waargenomen. Dit impliceert dat de groenstrook een functioneel leefgebied vormt voor deze kleine marterachtigen. Deze groenstrook valt echter buiten de grenzen van het huidige plangebied. Het ontwerp is zodanig aangepast er geen sprake meer is van fysiek ruimtebeslag op groenstructuren ten noorden van de Passage. Het is daarmee uit te sluiten dat het huidige planvoornemen leidt tot negatieve effecten op kleine marterachtigen. Verder is door Cobra geen essentieel leefgebied voor vleermuizen vastgesteld in de vorm van een vliegroute of foerageergebied, ook niet langs De Passage. Wel is één paarverblijfplaats vastgesteld in het clubhuis van de Golfclub. Dit verblijf wordt niet aangetast, omdat het gebouw buiten het huidige plangebied staat.

6 Bronnen

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden

Verhaar J., 2020, Onderzoek vleermuizen en kleine marterachtigen Zwartelaantje en De Passage, Amsterdam, 303118, Cobra Groeninzicht Vianen (NB).

Dietz, C. & A. Kiefer, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa, KNNV Uitgeverij, Zeist.

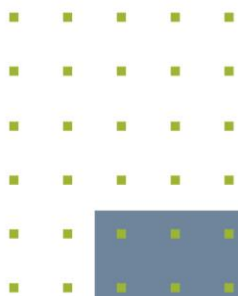
Gemeente Amsterdam, 2018. Quicksan natuur De Nieuwe Kern, sport- en parkeercluster. d.d. 14 mei 2020.

NDFF, 2019. Nationale Database Flora en Fauna Uitvoerdersportaal: ndff-ecogrid.nl. Geraadpleegd op 21 oktober 2019.

Provincie Noord-Holland, 2018. Wezel, Hermelijn en Bunzing beschermd in Noord-Holland.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl

Bijlage 1**Onderzoek vleermuizen en kleine
marterachtigen Zwartelaantje en De
Passage Amsterdam (Cobra, 2020)**

Onderzoek vleermuizen en kleine marterachtigen
**Zwartelaantje en De Passage
Amsterdam**

Rapport: 303118

Ons groene
inzicht
brengt
uw groen
in zicht!

. . .

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Amsterdam
Mevrouw S. Schoondermark
Jodenbreestraat 25
1011 NH AMSTERDAM

Dossiergegevens

Dossiernummer:	303118
Uw inkoopordernummer:	160726
Status rapport:	v1.0
Datum rapport:	30 oktober 2020
Citeertitel:	Verhaar J., 2020, Onderzoek vleermuizen en kleine marterachtigen Zwartelaantje en De Passage, Amsterdam, 303118, Cobra Groeninzicht Vianen (NB)

Projectteam

Projectverantwoordelijke:	Jasper Verhaar
Vakspecialist:	Jasper Verhaar (adviseur/veldecoloog/vleermuisdeskundige) Dries van Tuijn (veldecoloog/vleermuisdeskundig) Dennis Slotboom (adviseur/veldecoloog/vleermuisdeskundige)
Kwaliteitscontrole:	Dennis Slotboom
Redactie:	Liesbeth Werts

Contactgegevens

info@Cobra-groeninzicht.nl
www.Cobra-groeninzicht.nl
T. 088 – 262 72 00

Adres

Cobra Groeninzicht
Franssenstraat 66
5434 SJ Vianen (NB)

Bedrijfsgegevens

KvK Eindhoven 17232157
Btw-nr. NL 8199.70.220.B01
IBAN NL90 INGB 0008 5217 90

Inhoud

Samenvatting	2
1 Inleiding	4
2 Situatie en planvorming	5
2.1 Projectgebied	5
2.2 De situatie	6
2.3 Planvorming	8
3 Juridisch kader	10
4 Werkwijze	11
4.1 Vleermuizen	11
4.1.1 Inventarisatie potentiële verblijfplaatsen	11
4.1.2 Onderzoek met batdetector	11
4.2 Kleine marterachtigen	12
5 Resultaten	14
5.1 Resultaten vleermuizen	14
5.1.1 Inventarisatie potentiële verblijfplaatsen	14
5.1.2 Onderzoek met batdetector	15
5.2 Resultaten kleine marterachtigen	15
6 Conclusie en advies	19
6.1 Onderzoeksvragen	19
6.2 Vervolgstappen	20
6.3 Advies	20
7 Verklarende woordenlijst	22
8 Literatuurlijst	23
Bijlage 1. Cv's betrokken ecologen	
Bijlage 2. Juridisch kader Wet natuurbescherming (soortbescherming)	
Bijlage 3. Waarnemingen vleermuizen	

Samenvatting

Aanleiding

In opdracht van gemeente Amsterdam hebben wij een onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen en kleine marterachtigen in het projectgebied 'Zwartelaantje en De Passage' in Amsterdam. Deze soortgroepen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermd. Dit onderzoek moet uitgevoerd worden in verband met de beoogde herinrichting van het projectgebied en de directe omgeving. Daarbij konden negatieve effecten op genoemde soortgroepen op voorhand niet uitgesloten worden.

Doel

Het doel van dit onderzoek is het bepalen of er rust- en voortplantingsplaatsen en essentiële gebiedsfuncties van vleermuizen en kleine marterachtigen in het projectgebied aanwezig zijn. Ook wilt u weten wat eventuele vervolgstappen zijn om te komen tot zorgvuldig handelen in het kader van de Wnb.

Resultaten

Vleermuizen

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in het projectgebied. Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis maken zo nu en dan gebruik van het projectgebied om er te foerageren, maar niet in de zin van een essentieel foerageergebied of vaste vliegroute.

Kleine marterachtigen

Een deel van het projectgebied is foerageergebied van wezel en bunzing, maar dit is in dit geval voor deze soorten niet essentieel. Er moet wel van uitgegaan worden dat van beide soorten rust- en/of voortplantingsplaatsen binnen het projectgebied aanwezig zijn. Verder is het aannemelijk dat het projectgebied een verbindingroute is van en naar verschillende andere foerageergebieden.

Conclusie en vervolgstappen

Vleermuizen

Er zijn voor vleermuizen geen vervolgstappen en geen ontheffing in het kader van de Wnb nodig. Er worden immers geen verblijfplaatsen of essentiële foerageergebieden of vliegroutes van vleermuizen aangetast met de voorgenomen ontwikkelingen.

Kleine marterachtigen

De groenstrook met daarin de vaste voortplantingsplaatsen en/of rustplaatsen van wezel en bunzing wordt verwijderd. Voor deze handeling is een ontheffing in het kader van de Wnb nodig.

Advies

Stel in het kader van de ontheffingsaanvraag een activiteitenplan op om aantoonbaar te maken dat de lokale gunstige staat van instandhouding van bunzing en wezel niet in het geding komt. Neem hierin op dat een alternatief leefgebied wordt ingericht met daarin kunstmatig aangelegde verblijfplaatsen voor deze soorten. Het gebied moet aansluiten op bestaand leefgebied voor wezel en bunzing. Verder raden wij u aan om de adviezen ten aanzien van soorten anders dan vleermuizen en kleine marterachtigen uit de quickscan natuur op te volgen.

1

Inleiding

In opdracht van Gemeente Amsterdam hebben wij een onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen en kleine marterachtigen. Het onderzoek is uitgevoerd in het projectgebied 'Zwartelaantje en De Passage' in Amsterdam, provincie Noord-Holland. Jasper Verhaar, Dries van Tuijn en Dennis Slotboom hebben het veldwerk uitgevoerd in de periode juni – september 2020. Vervolgens heeft Jasper Verhaar dit rapport opgesteld. Dennis Slotboom heeft het rapport inhoudelijk gecontroleerd. De cv's van de bij dit onderzoek betrokken ecologen staan in bijlage 1.

Aanleiding en doel

Dit onderzoek moet uitgevoerd worden in verband met de beoogde herinrichting van het projectgebied en de directe omgeving in het kader van de Smart Mobility Hub (SMH). Uit een eerder door gemeente Amsterdam uitgevoerde ecologische quickscan (Greeff de, R., 14 mei 2020) blijkt dat er rust- en voortplantingsplaatsen en daaraan gerelateerde essentiële gebiedsfuncties van vleermuizen en kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) aanwezig kunnen zijn in het projectgebied. Voor vleermuizen gaat het om potentiële verblijfplaatsen in bomen en mogelijk ook in gebouwen. Het doel van dit onderzoek is het bepalen of er daadwerkelijk rust- en voortplantingsplaatsen en essentiële gebiedsfuncties van deze soorten in het projectgebied aanwezig zijn. Ook wilt u weten wat eventuele vervolgstappen zijn om te komen tot zorgvuldig handelen in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit onderzoek betreft een aanvulling op het nader onderzoek dat in 2020 door Tauw is uitgevoerd in het aangrenzende gebied (kenmerk: RO01-1269147MFO-VO2-nda-NL).

Onderzoeksvragen

Wij beantwoorden met dit onderzoek de volgende vragen:

- Maken vleermuizen en kleine marterachtigen gebruik van het projectgebied?
- Wat is de waarde van het projectgebied voor vleermuizen en kleine marterachtigen?
- Welke vervolgstappen zijn noodzakelijk in het kader van de Wet natuurbescherming?

Hebt u na het lezen van dit rapport nog vragen?

Neem dan contact op met Jasper Verhaar op telefoonnummer 088-262 72 00.

Uw veelzijdig specialist,

Joost Verhagen
Directeur

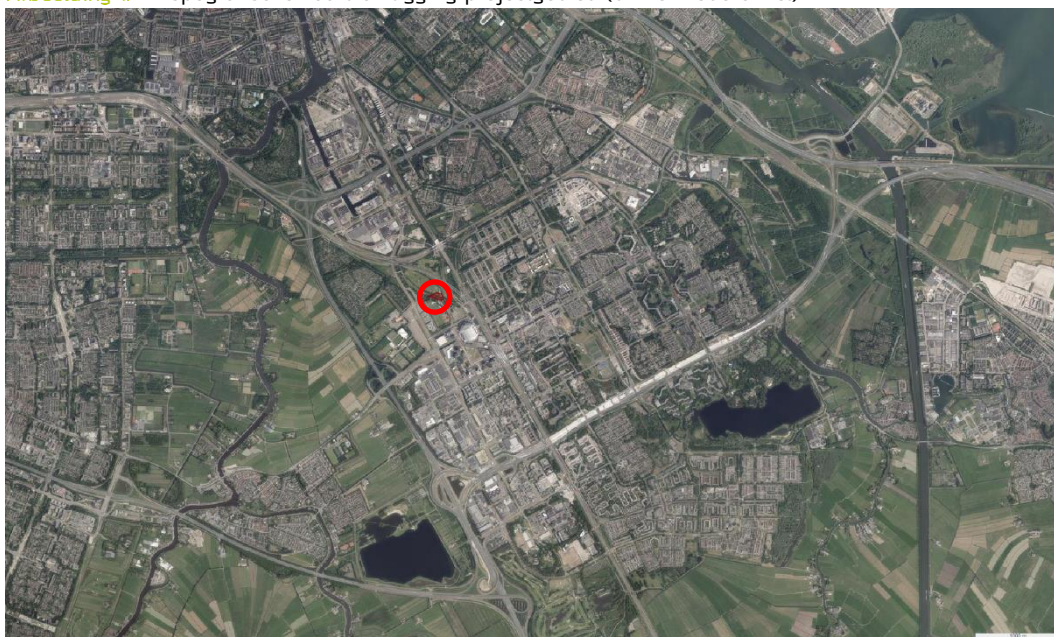
Vianen (NB), 30 oktober 2020

2 Situatie en planvorming

2.1 Projectgebied

Het projectgebied omvat een deel van het Zwartelaantje, De Passage, de tussengelegen groenstrook en een deel van de golfbaan van Golfclub Old Course in Amsterdam. De ligging en begrenzing van het projectgebied zijn weergegeven op afbeelding 1 en 2.

Afbeelding 1. Topografische kaart en ligging projectgebied (binnen rode cirkel)

Afbeelding 2. Begrenzing projectgebied (rood kader)

2.2 De situatie

Het projectgebied betreft een deel van een doorlopende groenstrook. Van zuid naar noord is de groenstrook opgebouwd uit een rij straatbomen in een grasstrook, een grondwal met plaatselijk dicht braamstruweel en enkele struiken, een strook met kleine en grote bomen en dichte bodembegroeiing en een smalle sloot met ruige oeverbegroeiing. Aan de noordzijde van de sloot ligt het terrein van golfclub Old Course. Het terrein binnen de projectgrens bevat een ruime parkeerplaats en er staan een metalen opstal en een houten opstal. De rest van het terrein is ingericht als tuin en in het westelijk deel begint de golfbaan die in noordelijke en westelijke richting doorloopt. Foto 1 t/m 6 laten de situatie zien.

Foto 1. Groenstrook ten noorden van de De Passage

Foto 2. Smalle sloot tussen de grondwal en het terrein van de golfclub

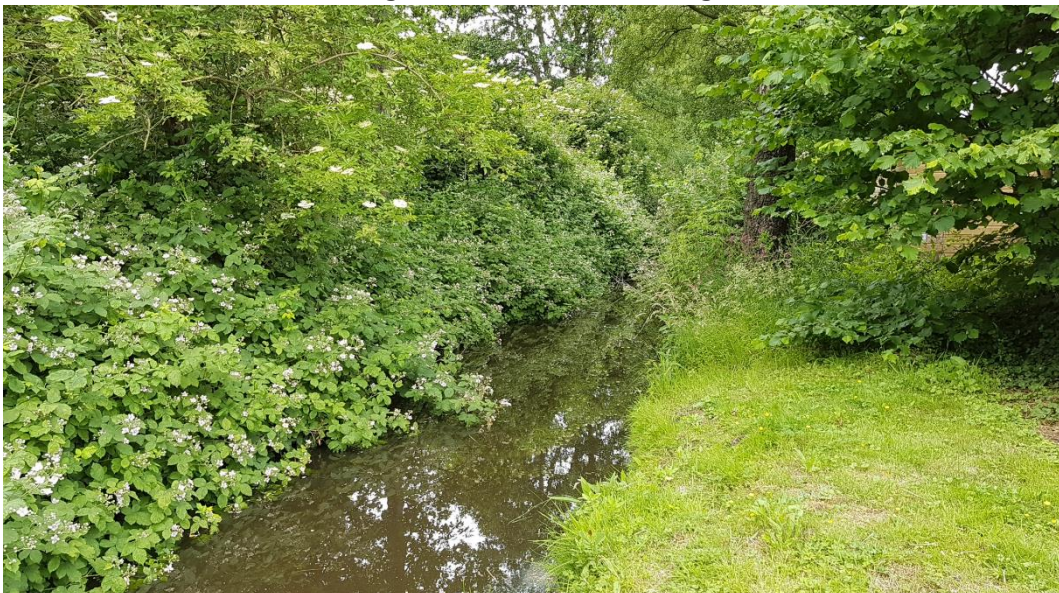

Foto 3. Groenstrook gezien van de golfbaan

Foto 4. Parkeerterrein van de golfclub

Foto 5. Metalen opstal van de golfclub

Foto 6. Houten opstal van de golfclub

2.3 Planvorming

Globale planbeschrijving

Het uitgangspunt is dat alle begroeiingen, sloten, oevers, verhardingen en opstallen binnen het projectgebied verdwijnen. In de nieuwe situatie worden wegen, verhardingen, waterpartijen en bomen aangebracht. Op afbeelding 3 is het voorlopig ontwerp van de SMH weergegeven met daarop de ligging van het projectgebied uit het voorliggende onderzoek (binnen rood kader).

Afbeelding 3. Voorlopig ontwerp Smart Mobility Hub (SMH) inclusief ligging projectgebied (rood kader)

Planning

Het bouwrijp maken van het terrein van de SMH vindt plaats in de periode januari 2021 t/m december 2022. Ter hoogte van het projectgebied (binnen rood kader op afbeelding 3) worden echter pas werkzaamheden uitgevoerd na het broedseizoen van vogels in 2021. De bouw van de SMH is gepland vanaf januari 2023 tot medio 2024.

3 Juridisch kader

Met ingang van 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. De Wnb regelt soortenbescherming, gebiedsbescherming (Natura 2000) en houtopstanden. Toetsing aan doelstellingen en verplichtingen ten aanzien van Natura 2000-gebieden en houtopstanden valt buiten de reikwijdte van het voorliggende onderzoek. Deze onderdelen laten wij daarom verder buiten beschouwing. Voor het onderdeel soortbescherming onder de Wnb volgt in bijlage 2 een korte uitleg.

4 Werkwijze

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Inventarisatie potentiële verblijfplaatsen

Jasper Verhaar heeft op 8 juni 2020 bij daglicht de bomen en gebouwen in het projectgebied beoordeeld op aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Onder potentiële verblijfplaatsen verstaan wij holten, scheuren en losse schorsplaten bij bomen en smalle kieren aan de buitenzijden van gebouwen. Zichtbare en bereikbare potentiële verblijfplaatsen hebben wij geïnspecteerd op aanwezigheid van vleermuizen of sporen van vleermuizen zoals uitwerpselen, urinestrepen en prooiresten. Hierbij hebben wij gebruik gemaakt van een verrekijker, zaklamp en endoscoop. Om op hoogte te kunnen werken, is een ladder gebruikt. Uit deze inventarisatie op 8 juni 2020 blijkt dat de geïnspecteerde gebouwen geen bijzondere waarde hebben voor vleermuizen (zie ook paragraaf 5.1.1). Verder blijkt uit deze inventarisatie op 8 juni 2020 dat in één boom een potentiële verblijfplaats aanwezig is. Sommige bomen waren niet volledig te inspecteren vanwege het aanwezige blad. Daarom hebben wij aanvullend een onderzoek met de batdetector uitgevoerd in relatie tot bomen.

4.1.2 Onderzoek met batdetector

Wij hebben het gebruik van bomen in het projectgebied door vleermuizen beoordeeld met behulp van batdetectors en visuele waarnemingen. De focus lag op het gebruik van de eerder aangetoonde potentiële verblijfplaats in een boom, eventuele verblijfplaatsen in andere bomen, foerageergebied en vliegroutes. Twee onderzoekers hebben samen het projectgebied op verschillende momenten te voet onderzocht. Het terreindeel met bebouwing was eerder al uitgesloten van verblijfplaatsen (zie ook paragraaf 4.1.1 en 5.1.1), waardoor wij ons daar dus niet specifiek op in- en uitvliegende vleermuizen hoefden te concentreren. Hierdoor is de inzet van twee onderzoekers voldoende geweest om steeds overzicht te hebben op ten minste 75% van de te beoordelen onderdelen binnen het projectgebied. Wij hebben gebruik gemaakt van batdetectors met opnamefunctie (Petterson D240X en Echo Meter Touch 2 Pro). Na afloop van elk veldbezoek hebben wij onze waarnemingen op een kaart van het projectgebied ingetekend.

Onderzoeksinspanning en omstandigheden

Gemeente Amsterdam heeft bij opdracht aangegeven dat wij – conform het Vleermuisprotocol 2017 – vier onderzoeksronden moeten uitvoeren: twee in de periode 15 mei – 15 juli en twee in de periode 15 augustus – 1 oktober. Dit is gebaseerd op de verwachting dat in het projectgebied de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis aangetroffen kunnen worden. Wij hebben de richtlijnen uit het Vleermuisprotocol 2017 gehanteerd bij het bepalen van de exacte onderzoeksinspanning en de randvoorwaarden qua weersomstandigheden. Een overzicht van het uitgevoerde veldwerk met de batdetector en de omstandigheden vindt u in tabel 1.

Tabel 1. Overzicht van uitgevoerde veldbezoeken met batdetector en de omstandigheden

	Veldbezoek 1	Veldbezoek 2	Veldbezoek 3	Veldbezoek 4
Datum	12 juni 2020	13 juli 2020	2 sept. 2020	22 sept. 2020
Start-/eindtijd	2.15 – 5.30 uur	2.30 – 5.30 uur	22.00 – 1.00 uur	22.00 – 1.00 uur
Onderzoeker(s)	Jasper Verhaar Dries van Tuijn	Jasper Verhaar Dries van Tuijn	Dennis Slotboom Dries van Tuijn	Jasper Verhaar Dries van Tuijn
Temperatuur (gemiddeld)	16°C	12°C	15°C	13°C
Windkracht	2 Bft	1 Bft	0 Bft	1 Bft
Windrichting	NO	ZO	-	ZO
Bewolking	bewolkt	onbewolkt	onbewolkt	Onbewolkt

4.2 Kleine marterachtigen

Wij hebben de aanwezigheid van kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) onderzocht met behulp van cameravallen. Wij hebben gelijktijdig twee cameravallen ingezet gedurende vijf aaneengesloten weken in de periode 8 juni 2020 – 13 juli 2020. Het gaat om één camera in een kist met openingen (zogenaamde 'Mostela') en één camera in een camerabuis (zogenaamde 'Struikrover'). Beide cameravallen werden voorzien van lokstoffen op basis van visolie. De Mostela is geplaatst op een beschutte plaats in de tuin die niet door mensen betreden wordt. De Struikrover is zijdelings van een dichtbegroeid braamstruweel tussen de grondwal en de sloot geplaatst. Ook deze locatie wordt niet door mensen betreden. De locaties van de camera's zijn aangeduid op afbeelding 4 en foto 7 en 8.

Afbeelding 4. Ligging projectgebied en locaties wildcamera's

Foto 7. Locatie wildcamera (Struikrover, gele pijl duidt locatie aan)

Foto 8. Locatie Mostela (gele pijl duidt locatie aan)

5 Resultaten

5.1 Resultaten vleermuizen

5.1.1 Inventarisatie potentiële verblijfplaatsen

Bomen

Wij hebben tijdens de inventarisatie op 8 juni 2020 één potentiële vleermuisverblijfplaats in de vorm van een boomholte aangetroffen (zie foto 9). Het gaat om een circa 10 cm naar boven toe inrottende wond in de stam van een relatief dunne boom. De boom staat naast het fietspad aan De Passage. De boomholte bevindt zich op circa 2 m boven het maaiveld en is in theorie bereikbaar voor vleermuizen omdat er geen takken of andere obstakels voor hangen. Maar wij hebben in de holte geen vleermuizen of sporen van gebruik door vleermuizen aangetroffen. Om gebruik van de boomholte door vleermuizen volledig uit te kunnen sluiten, hebben wij nader onderzoek met de batdetector uitgevoerd. Daaruit bleek dat de betreffende boomholte ook niet in gebruik is door vleermuizen (zie ook paragraaf 5.1.2).

Foto 9. Holte in boom aan De Passage (ingezoomd van links naar rechts)

Gebouwen

In het op 8 juni 2020 geïnspecteerde metalen gebouw en het houten gebouw zijn geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Er zijn namelijk geen geschikte kieren en holle ruimtes in de gebouwen aanwezig die via de buitenzijde door vleermuizen bereikt kunnen worden. Beide gebouwen verkeren in zo goed als nieuwe staat. Van kieren en openingen als gevolg van achterstallig onderhoud is dus geen sprake. De elementen waaruit de gebouwen zijn opgebouwd, sluiten zo strak op elkaar aan (< 0,5 cm) dat vleermuizen hier niet tussen passen. Onderzoek met de batdetector naar verblijfplaatsen in deze gebouwen was dan ook niet nodig.

5.1.2 Onderzoek met batdetector

Wij hebben de waarnemingen tijdens het onderzoek met de batdetectors schematisch weergegeven op de kaart in bijlage 3. Hieronder volgt een toelichting.

Waargenomen soorten

Wij hebben waarnemingen geregistreerd van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Gewone dwergvleermuis is tijdens alle vier de veldbezoeken aangetroffen in het projectgebied. Ruige dwergvleermuis troffen wij tijdens drie van de vier veldbezoeken aan. Het ging steeds om één of twee exemplaren.

Verblijfplaatsen in projectgebied

Wij hebben geen vleermuizen verblijfplaatsen in bomen zien in- of uitvliegen. Ook hebben wij geen zwermende vleermuizen, territoriaal gedrag of baltsgedrag van vleermuizen waargenomen in de nabijheid van bomen. Hieruit maken wij op dat er geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in bomen. Verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen binnen het projectgebied zijn op voorhand al uitgesloten (zie paragraaf 5.1.1).

Verblijfplaatsen buiten het projectgebied

Er is één verblijfplaats van ruige dwergvleermuis aanwezig in een gebouw buiten het projectgebied. De verblijfplaats betreft een ventilatieopening aan de westzijde van het clubhuis van de golfclub. Wij hebben de verblijfplaats vastgesteld aan de hand van een roepende ruige dwergvleermuis die net na middernacht op 22 september 2020 de ventilatieopening invloog. Wij hebben de waarneming gedaan in de paarperiode van ruige dwergvleermuis en het exemplaar dat wij hebben waargenomen stootte baltsroepen uit. Hieruit maken wij op dat het om een paarverblijfplaats gaat. Het is niet uitgesloten dat deze verblijfplaats ook als zomer- en/of winterverblijf in gebruik is door dit exemplaar. Er is geen sprake van een duidelijke binding tussen deze verblijfplaats en het projectgebied.

Foerageergebied en vliegroute

Tijdens alle veldbezoeken zijn zo nu en dan een of twee gewone dwergvleermuizen en een ruige dwergvleermuis foeragerend aanwezig in en rondom het projectgebied. Deze exemplaren maken afwisselend gebruik van de open plekken tussen bomen aan de rand van het projectgebied. In het projectgebied is geen eenduidige locatie waar vleermuizen constant foerageren. De waargenomen exemplaren komen zo nu en dan voorbij. Dit wijst erop dat vleermuizen het projectgebied gebruiken als onderdeel van een groter netwerk aan foerageerlocaties. Dit netwerk omvat waarschijnlijk ook de randen elders op het golfterrein en de vijvers die verspreid op het terrein liggen. Het projectgebied is geen op zichzelf staand en essentieel foerageergebied voor vleermuizen. Wij hebben geen vaste vliegroute kunnen vaststellen van de vleermuizen die wij tijdens het onderzoek hebben waargenomen.

5.2 Resultaten kleine marterachtigen

Waargenomen soorten

De Struikrover heeft eenmaal een wezel en eenmaal een bunzing geregistreerd (zie foto 10 t/m 13 aan het einde van dit hoofdstuk). De Struikrover heeft geen hermelijn geregistreerd. Overige door de Struikrover geregistreerde soorten en aantallen zijn: bruine rat (734x), zang- en watervogels (589x), bosmuis (404x), veldmuis (5x) en egel (4x). De Mostela heeft geen wezel, bunzing of hermelijn geregistreerd. De soorten en aantallen die de Mostela wel heeft waargenomen zijn: veldmuis (70x), bruine rat (2x) en bruine kikker (1x).

Foerageergebied wezel en bunzing

Op basis van onze waarnemingen concluderen wij dat het projectgebied onderdeel is van het foerageergebied van wezel en bunzing. In het projectgebied zijn namelijk ook de prooien van wezel (veldmuis en bosmuis) en bunzing (veldmuis, bosmuis, bruine rat en amfibieën) aantoonbaar aanwezig. Tot het foerageergebied rekenen wij alleen de delen met voldoende dekking in de vorm van braamstruweel, begroeide oeverzones en overige lage begroeiing op de grondwal. Alleen deze elementen bieden voldoende dekking voor wezel en bunzing. Afbeelding 5 geeft geschikt foerageergebied binnen de projectgrens weer. Het oppervlak aan structuurrijke vegetatie binnen de projectgrens is gering en in de directe omgeving is vergelijkbaar landschap ruimschoots aanwezig. Bovendien hebben wij van zowel wezel als bunzing slechts één waarneming gedaan. Het projectgebied is daarom geen essentieel onderdeel van het foerageergebied van wezel en bunzing.

Afbeelding 5. Ligging en oppervlakte geschikt foerageergebied van wezel en bunzing (blauw kader) ten opzichte van het projectgebied (rood kader)

Rust- en voortplantingsplaatsen wezel en bunzing

De aanwezigheid van rust- en voortplantingsplaatsen van wezel en bunzing in het projectgebied kan niet worden uitgesloten. Beide soorten zijn immers aangetoond in het projectgebied. En in het projectgebied zijn elementen aanwezig die voldoen aan de eisen die wezel en bunzing stellen aan rust- en/of voortplantingsplaatsen. Het gaat om holen van ratten en muizen, zeer dichtbegroeid braamstruweel en mogelijk aanwezige holle stamvoeten van bomen in het gebied dat op afbeelding 5 is aangeduid als foerageergebied. Gezien de geringe oppervlakte van geschikt leefgebied en het erg beperkte aantal waarnemingen verwachten wij hooguit één rust- en/of voortplantingsplaats van wezel en/of bunzing.

Verbinding met andere leefgebieden

Het op afbeelding 5 aangeduide gebied is een geschikte verbindingsroute voor wezel en bunzing. In oostelijke en westelijke richting sluit deze groenstrook namelijk aan op ander geschikt leefgebied voor deze soorten. In oostelijke richting gaat het om ruigtes bij de metro- en spoorlijnen aan het Spoorplein en de Ouderkerkerlaan. In westelijke richting gaat het om structuur- en waterrijke delen van de golfbaan. Het is goed mogelijk dat wezel en bunzing vanaf daar de oversteek maken naar het volkstuintencomplex aan de Buitensingel.

Foto 10. Wezel (foto 1 uit serie van twee foto's)

Foto 11. Wezel (foto 2 uit serie van twee foto's)

Foto 12. Bunzing (foto 1 uit serie van twee foto's)

Foto 13. Bunzing (foto 2 uit serie van twee foto's)

6 Conclusie en advies

6.1 Onderzoeksvragen

Maken vleermuizen en kleine marterachtigen gebruik van het projectgebied?

Ja, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, wezel en bunzing maken gebruik van het projectgebied. Dit zijn de soorten die wij tijdens het onderzoek één of meerdere keren hebben waargenomen. Aanwezigheid van andere soorten vleermuizen en kleine marterachtigen (hermelijn) is redelijkerwijs uit te sluiten. Wij hebben de onderzoeken namelijk uitgevoerd volgens algemeen geaccepteerde en veelgebruikte onderzoeksmethoden. Alle waargenomen soorten hebben wij met voldoende zekerheid kunnen determineren op basis van foto's, visuele waarnemingen en/of geluidsanalyse.

Wat is de waarde van het projectgebied voor vleermuizen en kleine marterachtigen?

Vleermuizen

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in het projectgebied. Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis maken zo nu en dan gebruik van het projectgebied om er te foerageren, maar niet in de zin van een essentieel foerageergebied of vaste vliegroute. Van ruige dwergvleermuis is een paar- en mogelijk zomer- en/of winterverblijfplaats van één exemplaar aanwezig in het clubhuis van golfclub Old Course. Deze verblijfplaats bevindt zich net buiten het projectgebied en blijft behouden. Er is ook geen sprake van een duidelijke binding tussen deze verblijfplaats en het projectgebied.

Kleine marterachtigen (wezel en bunzing)

Een deel van het projectgebied is foerageergebied van wezel en bunzing, maar het is voor deze soorten niet essentieel. Er moet zekerheidshalve wel van uitgegaan worden dat van beide soorten een rust en/of voortplantingsplaats binnen het projectgebied aanwezig kan zijn. Verder is het aannemelijk dat het projectgebied voor wezel en bunzing een verbindingroute is van en naar verschillende andere foerageergebieden.

Welke vervolgstappen zijn noodzakelijk in het kader van de Wet natuurbescherming?

Vleermuizen

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis staan op de lijst van Europees beschermde soorten, behorende bij artikel 3.5 van de Wnb. Er is met de voorgenomen activiteiten geen sprake van overtreding van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5 Wnb. Er worden namelijk geen vleermuizen gedood of verstoord en er worden geen rust- en voortplantingsplaatsen of essentiële foerageergebieden of vliegroutes aangetast. Er zijn voor vleermuizen dan ook geen vervolgstappen en geen ontheffing in het kader van de Wnb nodig.

Wezel en bunzing

Wezel en bunzing staan op de lijst van nationaal beschermde soorten, behorende bij artikel 3.10 van de Wnb. Voor wezel en bunzing geldt in de provincie Noord-Holland geen vrijstelling van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. Dit houdt in dat verbodsbepalingen die van toepassing zijn op deze soorten, alleen mogen worden overtreden als Provincie Noord-Holland hiervoor een ontheffing heeft verleend en de initiatiefnemer de voorschriften uit de ontheffing opvolgt.

Volgens artikel 3.10 lid 1b Wnb is het verboden om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van wezel en bunzing opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Overtreding van deze verbodsbepaling kan niet worden voorkomen, omdat de groenstrook met daarin de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van wezel en bunzing wordt verwijderd. De voorgenomen activiteiten in het projectgebied zijn ten aanzien van wezel en bunzing ontheffingsplichting. Hierover meer in paragraaf 6.2.

Volgens artikel 3.10 lid 1a Wnb is het verboden om wezel en bunzing opzettelijk te doden of te vangen. Overtreding van deze verbodsbepaling kan worden voorkomen door voorafgaand aan de werkzaamheden bepaalde mitigerende maatregelen te treffen. Dit houdt in dat vast moet staan dat wezel en bunzing niet in het projectgebied aanwezig zijn op het moment dat ingrepen plaatsvinden. Een belangrijke maatregel hierbij is het werken buiten de meest kwetsbare periode voor deze soorten. Wezel en bunzing zijn het meest kwetsbaar in de kraamtijd. Deze periode ligt ongeveer tussen 15 maart en 1 september. Het wordt sowieso afgeraden om in de periode 15 maart – 15 juli te werken in verband met het broedseizoen van vogels. Een andere belangrijk mitigerende maatregel is het uitvoeren van maai- en kapwerkzaamheden in één richting en in de richting van beschutting buiten het werkgebied, zodat dieren de kans hebben om een veilig heenkomen te vinden.

6.2 Vervolgstappen

Ontheffing wezel en bunzing

Gemeente Amsterdam heeft een ontheffing Wnb nodig voor het overtreden van artikel 3.10 lid 1b Wnb voordat de werkzaamheden worden uitgevoerd. Vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van wezel en bunzing in het projectgebied worden met de voorgenomen werkzaamheden namelijk opzettelijk vernield. De ontheffing moet worden aangevraagd bij de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUDNHN) en kan alleen worden verleend als wordt aangetoond dat er geen verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soorten optreedt, er sprake is van een wettelijk geldend belang en er geen alternatieven voor de ingreep bestaan. De staat van instandhouding kan mede gewaarborgd worden door het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen. Hierover meer in paragraaf 6.3.

6.3 Advies

Compensatie verblijfplaatsen wezel en bunzing

Het op te heffen gebied met daarin de voortplantingsplaatsen van wezel en bunzing heeft een oppervlakte van ongeveer 2.625 m² ofwel bijna 0,3 ha. Wij adviseren om elders 0,3 ha leefgebied voor deze soorten aan te wijzen met daarin vervangende verblijfplaatsen in de vorm van zogenoemde 'marterhopen'. Deze compensatiefactor 1 wordt in de 'Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming' van Provincie Noord-Brabant gehanteerd bij het compenseren van leefgebied. De voorwaarde voor het mogen hanteren van factor 1, is dat het nieuwe leefgebied een ontwikkeltijd heeft van nul tot vijf jaar. Het op te heffen gebied met daarin de rust- en/of voortplantingsplaatsen bestaat uit braamstruweel, lage begroeiing, enkele bomen en natuurlijke oevers. Deze biotopen zijn binnen vijf jaar elders te realiseren, mits op de locatie al bomen en een natuurlijke oever aanwezig zijn. Verder moet de locatie aansluiten op bestaand leefgebied om bereikbaar te zijn voor wezel en bunzing. Ook moet de situatie qua verstoringsfactoren door omgevingsgeluid en aanwezigheid van mensen vergelijkbaar of beter zijn. De uitwerking van deze maatregelen (inclusief mitigerende maatregelen om het doden van wezel en bunzing te voorkomen, zie paragraaf 6.1) moeten worden vastgelegd in een ecologisch werkplan dat onderdeel is van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 6.2)

Advies voor overige soorten uit quickscan opvolgen

Verder raden wij u aan om de adviezen ten aanzien van soorten anders dan vleermuizen en kleine marterachtigen uit de quickscan Natuur op te volgen.

7

Verklarende woordenlijst

Foerageergebied

Het gebied of netwerk van gebieden waarin een soort zich van voedsel voorziet.

Nader onderzoek

Een nader onderzoek is een diepgaande beoordeling naar de functionaliteit van bijvoorbeeld rust- en verblijfplaatsen, de functionaliteit van biotopen voor beschermde soorten en het bepalen van welke soorten op welke manier gebruik maken van het projectgebied. Een quickscan geeft een eerste inschatting. Het nader onderzoek maakt de inschatting concreet.

Ontheffing

Onder bepaalde voorwaarden mogen soms de verbodsbepalingen uit de Wnb geschonden worden als daarvoor een ontheffing wordt afgegeven. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Projectgebied

Het gebied waarin werkzaamheden worden verricht en wat geldt als grens voor het uitvoeren van de beoordelingen in het kader van nader onderzoek. De beoordeling van natuurwaarden en het voorkomen van beschermde soorten houdt echter niet op bij de projectgrens. In het nader onderzoek vormt het projectgebied en de omgeving het onderzoeksgebied.

Quickscan Natuur

In onze quickscan toetsen wij een voorgenomen ontwikkeling aan de Wet natuurbescherming. De twee hoofdvragen zijn: Zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd met de Wet natuurbescherming (Wnb) of met provinciaal beleid? En welke vervolgstappen zijn nodig voordat met de uitvoering gestart kan worden? Met dit rapport heeft de initiatiefnemer een bewijsstuk in handen dat een ecologische quickscan is verricht.

Verblijfplaats

Een verblijfplaats is een onderdeel van het leefgebied van een soort en is essentieel voor het functioneren van de soort. Per soort is de beschrijving van een verblijfplaats verschillend. Voor een vis is dit bijvoorbeeld een ondiep gedeelte van een sloot, voor een vogel een nest en voor een vleermuis een boomholte of een spouwmuur.

Vleermuisprotocol 2017

Het Vleermuisprotocol 2017 beschrijft het onderzoek dat nodig is om de kans op aanwezigheid van vleermuizen vast te stellen voor ruimtelijke orderingsprocedures.

Vliegroute

Een vliegroute is een doorgaans lijnvormige en beschutte groenstructuur die door vleermuizen wordt gebruikt om zich tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Het kan per vleermuissoort verschillen welke eisen worden gesteld aan een vliegroute. Denk hierbij aan hoogte, dichtheid, structuur en blootstelling aan licht en wind.

Wet natuurbescherming (verbodsbepalingen)

De Wet natuurbescherming is de Nederlandse wet die de bescherming van natuurgebieden, soorten en bos regelt.

8 Literatuurlijst

Kennisdocumenten

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.

Algemene literatuur

Bouwens, S., 2017. Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.

Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Relevante onderzoeksrapporten

Greeff de, R., 2020. Notitie Quickscan natuur De Nieuwe Kern, sport- en parkeercluster. 14 mei 2020. Gemeente Amsterdam, Amsterdam.

Oosterhout van, M. 2020. A'dam SOK Groen: Nader onderzoek ecologie uitbreiding parkeergarage Johan Cruijff ArenA. Kenmerk: R001-1269147MFO-VO2-nda-NL. Tauw bv, Utrecht.

Geraadpleegde websites

www.bij12.nl (kennisdocumenten beschermde soorten)

www.stichtingstruikrovers.nl (onderzoeksmethode)

www.vleermuis.net (soorteninformatie)

www.zoogdiervereniging.nl (soortinformatie)

Bijlage 1

Cv's betrokken ecologen

Naam: Dennis Slotboom BSc

Functie: Veldecoloog, projectleider, kwaliteitscontroleur

Relevante opleidingen:

- HBO Natuur en landschapsinrichting, Larenstein, Velp, met specialisatie in natuurbeheer, vegetatiekunde en landschapsecologie
- Vleermuizen en Planologie, cursus van de Zoogdiervereniging
- Gecertificeerd niveau 3 gedragscode bestendig beheer groenvoorzieningen
- European Tree Technician, specialist bomen

Ervaring:

Dennis werkt sinds 2008 bij Cobra adviseurs als specialist natuur & ecologie. Sinds 2008 heeft Dennis ruime ervaring opgedaan in het uitvoeren van quickscans en, sinds 2011, in het uitvoeren van vleermuisonderzoek. Sinds 2009 verzorgt Dennis de ecologische begeleiding van opdrachtgevers bij de voorbereiding van projecten. Dennis bespreekt samen met de opdrachtgevers de te nemen stappen in het kader van de Wet natuurbescherming en verzorgt offertes, onderzoek en ontheffingsaanvragen.

Meer informatie over Dennis is op te vragen bij Cobra Groeninzicht.

Naam: Jasper Verhaar MSc

Functie: Veldecoloog, projectleider, kwaliteitscontroleur

Relevante opleidingen:

- HBO Aquatische Ecotechnologie / Watermanagement, HZ University of Applied Sciences (cum laude)
- Minor Bachelor of Biodiversity, Unitec Institute of Technology New Zealand
- MSc Biology & Science Communication and Society, Universiteit Leiden (cum laude)
- Gecertificeerd niveau 4 gedragscode ruimtelijke ontwikkelingen
- Vleermuizen en Planologie, cursus van de Zoogdiervereniging

Ervaring:

Jasper is sinds 2016 werkzaam bij Cobra adviseurs als specialist bomen, water & ecologie. Jasper is vanaf het begin betrokken bij het uitvoeren en rapporteren van quickscans, vleermuisonderzoek en onderzoek naar andere beschermde soorten waaronder steenuil, buizerd, rugstreeppad en marterachtigen. Jasper voert momenteel opdrachten uit voor gemeenten, waterschappen en projectontwikkelaars en voert voor deze partijen de gesprekken in de offertefase, voert veldwerk uit en rond samen met de opdrachtgever een project af.

Meer informatie over Jasper is op te vragen bij Cobra Groeninzicht.

Naam: Dries van Tuijn

Functie: Veldecoloog, specialist verblijfplaatsen beschermde soorten

Relevante opleidingen:

- MBO niveau 4 Bos en Natuurbeheer bij MBCS Velp
- Cursus Wet natuurbescherming niveau 1 bij IPC Groen
- Cursus Wet natuurbescherming niveau 2 bij IPC Groen

Ervaring:

Dries is zelfstandig ondernemer en heeft zich gespecialiseerd als veldecoloog met als specialisatie het opsporen van verblijfplaatsen van beschermde soorten. Daarnaast voert Dries sinds 2013 zelfstandig quickscans uit en nader onderzoek naar vleermuizen, vogels en kleine zoogdieren. Als docent van de opleiding 'Wet natuurbescherming Zorgvuldig handelen niveau 1 en 2' en als gastdocent van de opleiding 'Faunacontroleur' beschikt Dries over actuele kennis van de huidige natuurwetgeving en de praktische invulling daarvan.

Meer informatie over Dries is op te vragen bij Cobra Groeninzicht.

Bijlage 2

Juridisch kader Wet natuurbescherming (soortbescherming)

De Wnb

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden en regelt naast gebiedsbescherming (daarover verderop meer) de soortenbescherming. Deze wet regelt de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijk leefomgeving. Menselijk handelen mag geen nadelige invloed hebben op deze soorten. Volgens de Wnb is het daarom verboden beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, hun holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aan te tasten of te verontrusten. Onderscheiden wordt tussen vogels, Europees beschermde planten- en diersoorten en Nationaal beschermde planten- en diersoorten.

Beschermde soorten

Onder de Wnb zijn als beschermde soort aangewezen:

- ruim 700 op Europees grondgebied voorkomende vogelsoorten opgenomen in de Vogelrichtlijn, beschreven in paragraaf 3.1 van de Wnb;
- 76 Europees beschermde planten- en diersoorten opgenomen in de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bonn en het Verdrag van Bern, beschreven in paragraaf 3.2 van de Wnb (artikel 3.10 en 3.11);
- 157 nationale planten en diersoorten, beschreven in paragraaf 3.3 van de Wnb (artikel 3.5 en 3.8).
-

Vrijstelling en ontheffing

Voor elk van de drie beschermingsregimes gelden specifieke verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De verbodsbepalingen mogen niet overtreden worden, tenzij men een ontheffing kan krijgen (het zogenoemde 'nee, tenzij-principe'). Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling, moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode. Zo zijn er voor diverse nationaal beschermde soorten diverse vrijstellingen geregeld die echter per provincie kunnen verschillen.

Zorgplicht

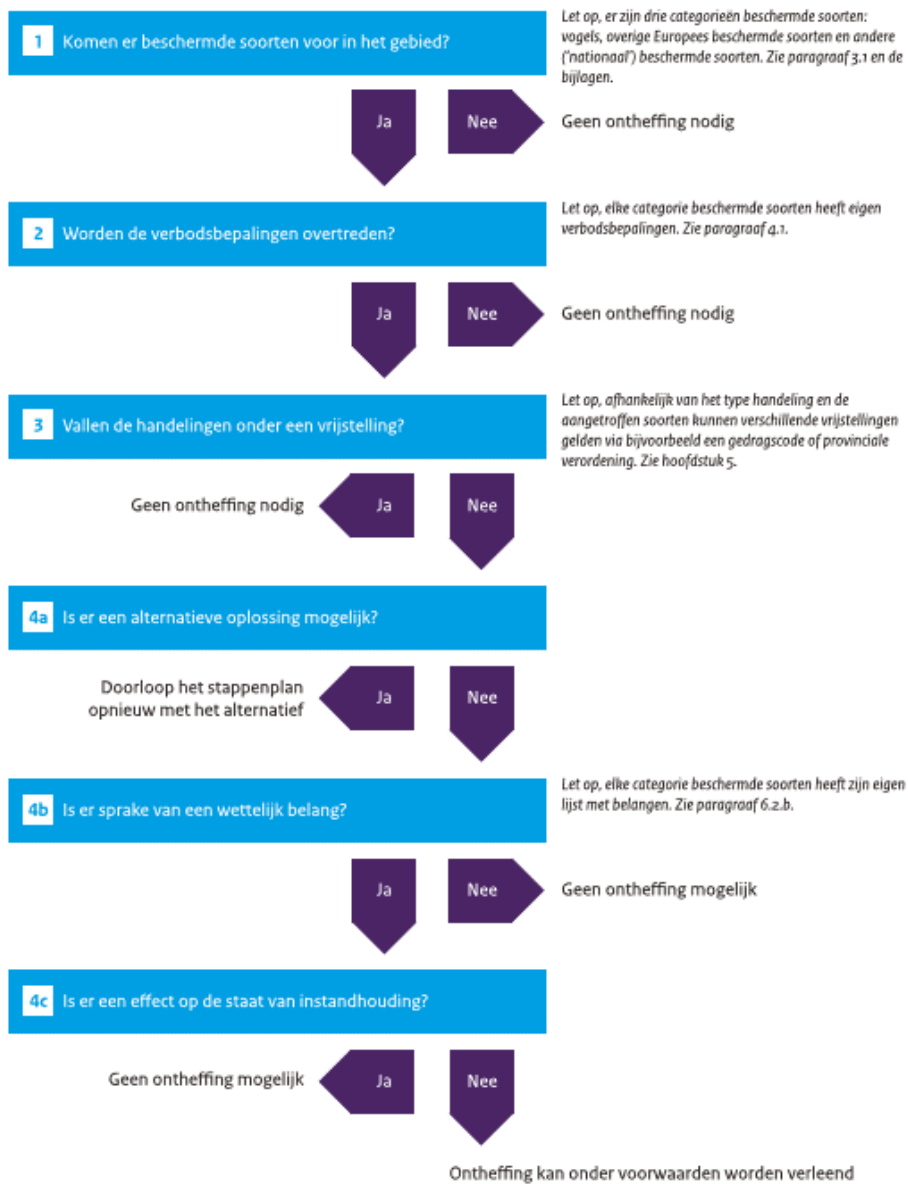
De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leef- omgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer u een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, u zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van uw handelen. Zo nodig raadpleegt u een ecooloog. Bij de uitvoering van die handeling moet u negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen dan wel beperken of ongedaan maken.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn S 3.1 Wnb	Beschermingsregime Europese soorten S 3.2 Wnb	Beschermingsregime nationale soorten S 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Stroomschema

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) hanteert een stappenplan om te bepalen of een ontheffing in het kader van soortenbescherming nodig is. Het stroomschema hebben wij hieronder opgenomen.

Bijlage 3

Waarnemingen vleermuizen

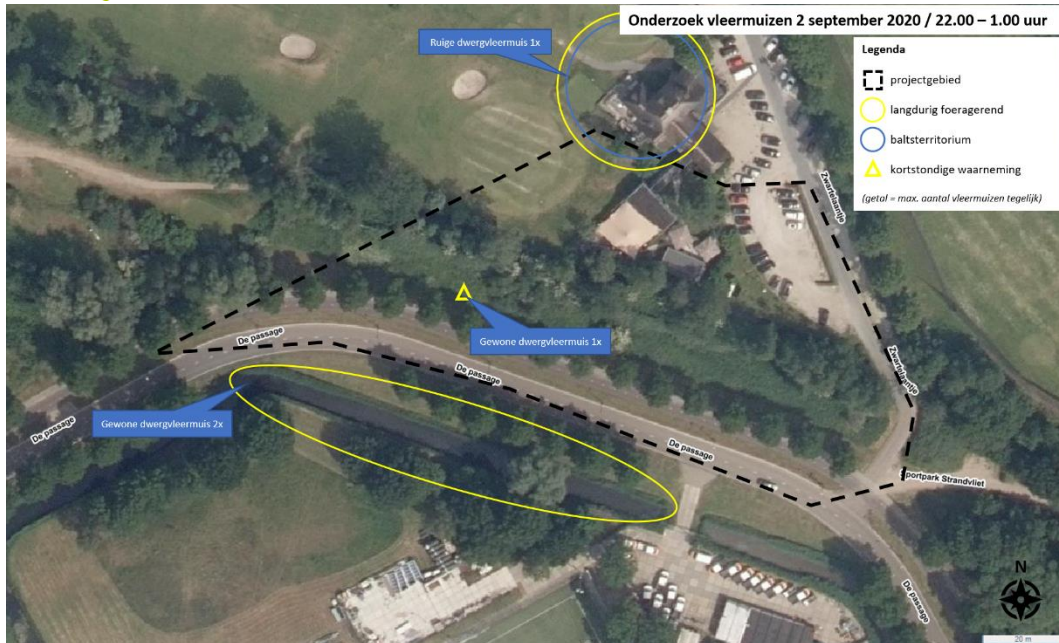
Afbeelding 6. Waarnemingen vleermuisonderzoek veldbezoek 1

Afbeelding 7. Waarnemingen vleermuisonderzoek veldbezoek 2

Afbeelding 8. Waarnemingen vleermuisonderzoek veldbezoek 3

Afbeelding 9. Waarnemingen vleermuisonderzoek veldbezoek 4

Ons groene inzicht brengt uw groen in zicht!

Expertteam Remote Sensing

Wij monitoren de groene leefomgeving met lucht-foto's, satellietbeelden en laserscandata. Wij brengen 'bijna live' groen in zicht en laten zien wat groen doet met het lokale klimaat én wat het klimaat doet met ons groen. Ons expertteam bestaat uit Remote Sensing specialisten, programmeurs, modelleers en gebiedsanalisten.

Expertteam Groene Data

Wij maken 'big (green) data' toegankelijk, toepasbaar en zichtbaar. Wij zetten groen letterlijk op de kaart en bieden inzicht in groene kansen.

Ons expertteam bestaat uit data-experts, ruimtelijk analisten en programmeurs. Specialisten op het gebied van fotogrammetrie, sensoriek en mobile mapping maken het team compleet.

Expertteam Groene Leefomgeving

Ons groene inzicht slaat bruggen tussen groen, grijs, blauw en rood. In ons team werken boomtechnisch adviseurs, ecologen, dendrologen, toezichthouders, juristen, bestek- & contractdeskundigen, ontwerpers, stedenbouwkundigen en klimaat-adaptatiespecialisten samen.

